ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ဢၼ်ဝႃႈၼႆႉ

- ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ဢၼ်ဝႃႈၼႆႉ မၢင်ၸိူဝ်းၵေႃႈ ႁွင်ႉဝႃႈ လွင်ႈၽိတ်းပၵ်းပိူင်၊ လွင်ႈၽိတ်းၵႂႃႇလဝၢတ်ႈ ၼႆယဝ်ႉ။

- ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈ ၶႅတ်းလႃးလႅႈသင်၊ ဢမ်ႇၶႅတ်းလႃး လႅႈသင် သင်ဝႃႈ ၽိတ်းပိူင်ႈၵၢၼ်တင်း ၶေႃႈႁၢမ်ႈတပ်ႉ လုမ်းၶႅၼ်းၽိူင်ႈမိူင်း ၼႆၸိုင် တၵ်းလႆႈလူင်း တူတ်ႈပူင်တၢမ်ႇ ၸိုင်ႉႁိုဝ်ၼႆ ႁပ်ႉႁွင်းတမ်းဝၢင်းဝႆႉ ယူႇယဝ်ႉ။
- ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ဢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ႁွပ်ႈႁူၼ်းၶႅတ်းလႃး ဢမ်ႇၼၼ် ၵူၼ်းဢမ်ႇၶႅတ်းလႃးၼၼ်ႉသေ တုမ်ႉတိုဝ်ႉ ၵူၼ်းတင်းၼမ်၊ တူင်ႇဝူင်းၵူၼ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၽူႈၵၢဝ်ႇႁႃ ပိၼ်ၸိုင်ႈမိူင်း

- ၸဝ်ႈၵဝ်ႇ ဢမ်ႇၼၼ် တၢင်ႇၵေႃႉတၢင်ႇၵူၼ်းၼႆႉ ၸၢင်ႈပိၼ်လႆႈ ၵေႃႉတိုင်ႇလႅင်ႈ ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ယူႇ။ ၵူၺ်းၵႃႈ ၸွမ်းၼင်ႇ ပၵ်းပိူင်ၽိူင်ႈမိူင်းသမ်ႉ ၽူႈၵၢဝ်ႇႁႃၼႆႉ ပိၼ်ၸိုင်ႈမိူင်းယဝ်ႉ။ သင်ၸဝ်ႈၵဝ်ႇ တိုင်ႇလႅင်ႈ တီႈႁွင်းပလိၵ်ႈၼႆၸိုင် ပလိၵ်ႈ တေသိုပ်ႇၵူတ်ႇထတ်း ၸိုင်ႈၼၼ်ႉ။ မိူဝ်ႈတေ တၢင်ႇလုမ်းၵၢဝ်ႇႁႃၼၼ်ႉၵေႃႈ ၸဝ်ႈၼႃႈတီႈၽၢႆႇ ၽိူင်ႈမိူင်း တေတႅတ်ႈသၢင်ႈပၼ် ၽၢႆႇၸဝ်ႈၵဝ်ႇယူႇ။ ၸဝ်ႈၵဝ်ႇ ၵမ်ႇတႃပ်ႈပၼ်ငိုၼ်း တီႈၸဝ်ႈၵဝ်ႇ ပလိၵ်ႈ လႄႈ ၸဝ်ႈၵဝ်ႇ ၽၢႆႇၽိူင်ႈမိူင်းၶဝ်။ ၸိုင်ႈမိူင်း တေယူႇၽၢႆႇ ၸဝ်ႈၵဝ်ႇ (ၵေႃႉလႆႈၶၢမ်ႇ) ၼၼ်ႉ တၢင်တူဝ် ႁဵတ်းသၢင်ႈပၼ်မုတ်းမုတ်းယဝ်ႉ။ ယွၼ်ႉပိူဝ်ႈဝႃႈ ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်းၼႆႉ ႁဵတ်းႁႆႈ တုမ်ႉတိုဝ်ႉ ၵၢၼ်ႁူမ်ႇလူမ်ႈ တူင်ႇဝူင်းၵူၼ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

- လၢႆးတၢင်း တိုင်ႇလႅင်ႈ ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်းၼႆႉ မီးသွင်လၢႆး။ လၢႆးႁုလမ်း- ၵႂႃႇတိုင်ႇလႅင်ႈ တီႈႁွင်း ပလိၵ်ႈသေ ႁွင်ႉဝႃႈ ၶေႃႈတိုင်ႇလႅင်ႈၵမ်းထီႉၼိုင်ႈ **(FIR- First Information Report)** ၼႆယဝ်ႉ။ ပေႃး ၸဝ်ႈၵဝ်ႇ ၵႂႃႇတိုင်ႇလႅင်ႈၼႆ ၸဝ်ႈၼႃႈတီႈပလိၵ်ႈၶဝ် တေတႅမ်ႈမၢႆဝႆႉ။ မိူဝ်ႈၼႆႉ ႁပ်ႉၽုၼ်းသေ တိုင်ႇ လႅင်ႈၵေႃႈ လႆႈယူႇယဝ်ႉ။
- ထႅင်ႈလၢႆးႁုလမ်း- ၶဝ်ႈလဝ်းတီႈလုမ်းတတ်းသိၼ် ၵမ်းသိုဝ်ႈ။ ႁွင်ႉဝႃႈ ၵၢၼ်ၶဝ်ႈလဝ်း ၼႆယဝ်ႉ။
- သင်ပိၼ်ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ထႃႉဢၼ်ပလိၵ်ႈၶဝ် ၵဝ်လိုင်ႈလႆႈၼႆၸိုင် ပလိၵ်ႈတေႁပ်ႉပိုတ်ႇလိုင်ႈ၊ ၵူတ်ႇထတ်းသေ ၵေႃႉသၢင်ႈၵၢဝ်ႇႁႃပိၼ်ၸိုင်ႈ လႆႈ ယူႇယဝ်ႉ။
- သင်ပိၼ်ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ထႃႉဢၼ်ပလိၵ်ႈၶဝ် ဢမ်ႇဢဝ်လိုင်ႈလႆႈၼႆၸိုင် လႆႈၵႂႃႇၶဝ်ႈလဝ်း တီႈ လုမ်းတတ်းသိၼ်ၵမ်းသိုဝ်ႈ။ ပိၼ်ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ထႃႉဢၼ်ပလိၵ်ႈၶဝ် ဢဝ်လိုင်ႈလႆႈၼၼ်ႉသေတႄႉ ၵေႃႈ သင်ၶႂ်ႈၶဝ်ႈလဝ်းတိုင်ႇလႅင်ႈ တီႈလုမ်းတတ်း သိၼ်ၵမ်းသိုဝ်ႈၵေႃႈ လႆႈယူႇယဝ်ႉ။
- ၸိူဝ်းၼႆႉ ပိၼ်ၽၵ်းတူ သွင်ႁူး ဢၼ်လႆႈပိုတ်ႇ၊ တႃႇ ၵဝ်လိုင်ႈ တီႈၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ၼိုင်ႈဢၼ်ယဝ်ႉ။

သုၼ်ႇၵူတ်ႇထတ်း လႄႈ သုၼ်ႇတႅပ်းတတ်း

- ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်းၼႆႉ ဢဝ်ၵႂႃႇတိုင်ႇလႅင်ႈလႆႈ တီႈ ႁွင်းပလိၵ်ႈ ဢၼ်ၼႄႈလိၼ်ၶွင်ႈတီႈ ၵဵဝ်ႇၵွင်ႉ တင်းမၼ်းယဝ်ႉ။ သင်ဝႃႈ တေၶႂ်ႈၵၢဝ်ႇႁႃ တီႈလုမ်း တတ်းသိၼ်ၼႆၵေႃႈ တေလႆႈၵၢဝ်ႇႁႃ တီႈလုမ်းဢၼ် ၵဵဝ်ႇၵွင်ႉၼၼ်ႉၵွႆး။ တီႈၼႆႈၼႆႉ တၵ်းလႆႈတၢင်ႇ ၼေပႃး လၵ်းထၢၼ် ဢၼ်ၵဵဝ်ႇၵွင်ႉႁၼ် တင်းၵၢၼ် ၽိတ်းၽိူင်ႈၼၼ်ႉ။ ၽူႈတတ်းသိၼ် ၵေႃႉဢၼ်မီး သုၼ်ႇတႅပ်းတတ်းၼၼ်ႉ လင်ႇတေလႆႈၵူတ်ႇထတ်း သေ တႅပ်းတတ်း။ (ဢႃႇၼႃႇတႅပ်းတတ်း လုမ်း တတ်းသိၼ် လႄႈ ၽူႈတတ်းသိၼ်ၶဝ် မီးၵႃးႁိုဝ် ဢၼ်ဝႃႈၼႆႉ လႆႈတႅမ်ႈၽိူင်ႈမိူင်းသေ ႁပ်ႉႁွင်းဝႆႉ)

လုမ်းတတ်းသိၼ် ဢၼ်မီးသုၼ်ႇတႅပ်းတတ်း

- တီႈၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈပႅင်ႈ (တရားမမှု) ၼၼ်ႉတႄႉ မီးဢႃႇၼႃႇ သုၼ်ႇတႅပ်းတတ်း ၸွမ်းၼင်ႇ ၵႃႈၶၼ် ၸိုင်ႈၼၼ်ႉ သတေႃႉ တီႈၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်းၼႆႉတႄႉ ဢမ်ႇမီး ၸိူင်ႉၼၼ်။ ၵူၺ်းၵႃႈ ၵဵဝ်ႇၵပ်း ဢႃႇၼႃႇ သုၼ်ႇတႅပ်းတတ်း ၸွမ်းၼႄႈလိၼ်ပိုၼ်ႉတီႈလႂ်၊ ၸွမ်းသႅၼ်းၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း လႄႈ တူတ်ႈတၢမ်ႇလႂ် ၼၼ်ႉ မီးၽိူင်ႈမိူင်း ႁပ်ႉႁွင်းဝႆႉယူႇယဝ်ႉ။

ၶေႃႈပူင်ပၼ်ၶၢင်ႉ တႃႇၵၢဝ်ႇႁႃ

- လွင်ႈဝႃႈ ၶဝ်ႈလဝ်းတိုင်ႇလႅင်ႇ ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း တီႈလုမ်းတတ်းသိၼ် ဢၼ်မီးသုၼ်ႇတႅပ်းတတ်း လႆႈၼၼ်ႉတႄႉ ၸိူဝ်ႈၸႂ်ႈထုၵ်ႇမႅၼ်ႈယူႇ။ ၵူၺ်းၵႃႈ သင်ဝႃႈ ၼႂ်းၽိူင်ႈမိူင်း ႁပ်ႉႁွင်းဝႆႉဝႃႈ တေလႆႈပႃး "ၶေႃႈပူင်ပၼ်ၶၢင်ႉတႃႇၵၢဝ်ႇႁႃ" **(sanction)** တီႈ ၸွမ်ၸိုင်ႈ ဢမ်ႇၼၼ် ထၢၼ်ၽွင်းလူင် ဢၼ်ၵဵဝ်ႇ ၵွင်ႉ လင်ႇၵၢဝ်ႇႁႃလႆႈၼႆၸိုင် သင်ဢမ်ႇပႃး ၶေႃႈပူင် ပၼ်ၶၢင်ႉတႃႇၵၢဝ်ႇႁႃၼၼ်ႉ တေဢမ်ႇၵၢဝ်ႇႁႃလႆႈ တီႈလုမ်းတတ်းသိၼ်။ (တူဝ်ယၢင်ႇ- တီႈၵၢၼ်ၵႃႉၶၢႆ ႁူၼ်း၊ ဢပၵ-၃ ဢၼ်ပိၼ်ၵၢၼ်ၽိတ်း ဢၼ်ၵၢဝ်ႇႁႃ လူၺ်ႈ ၽိူင်ႈမိူင်း ၵိတ်ႇၶႄႇႁႅင်ႈ ၶူဝ်းၶွင်ႁူၼ်း တင်းလၢႆ တွၼ်ႈ ၃ ၼႆၸိုင် ၼႂ်းၽိူင်ႈမိူင်း ႁပ်ႉႁွင်း ဝႆႉဝႃႈ တၵ်းတေလႆႈပႃး ၶေႃႈပူင်ပၼ်ၶၢင်ႉတႃႇမၢပ်ႇ မႂ် ၼႆယဝ်ႉ။)

လွင်ႈႁပ်ႉပဝ်ႈ (ဢႃႇမၶၢမ်ႇ)

- တီႈၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ဢၼ်လုမ်းပလိၵ်ႈၶဝ် ဢဝ်တၢင်ႇလုမ်းၵၢဝ်ႇႁႃၼၼ်ႉ သင်ဝႃႈ ပိၼ်ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ထႃႉဢၼ်ပၼ်လႆႈ လွင်ႈႁပ်ႉပဝ်ႈၼႆၸိုင် ၸႂ်ႉႁပ်ႉပဝ်ႈ တီႈပလိၵ်ႈသေ တၢင်ႇလုမ်းၵၢဝ်ႇႁႃလႆႈယူႇ။ သင်ဝႃႈ ပိၼ်ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ထႃႉဢၼ်ပလိၵ်ႈ ဢမ်ႇႁပ်ႉပဝ်ႈလႆႈၼႆၸိုင် လႆႈႁုမ်းၶင် ၽူႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ႇႁႃသေ တၢင်ႇလုမ်းၵၢဝ်ႇႁႃယဝ်ႉ။ တီႈၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ထႃႉဢၼ် ၶဝ်ႈလဝ်းတီႈလုမ်းၵမ်းသိုဝ်ႈၼၼ်ႉတႄႉ မီးဝႃႈ ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ဢၼ်ႁပ်ႉပဝ်ႈ ပၼ်လႆႈ လႄႈ ဢၼ်ဢမ်ႇႁပ်ႉပဝ်ႈပၼ်လႆႈ ၼႆယဝ်ႉ။
- မိူဝ်ႈလႂ် ၽူႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ႇႁႃ ႁွတ်ႈတီႈၽၢႆႇၼႃႈလုမ်းတတ်း သိၼ်ၵေႃႈ ၶေႃႈယွၼ်းလႆႈ ၵၢၼ်ႁပ်ႉပဝ်ႈယူႇယဝ်ႉ။
- တီႈၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ဢၼ်ႁပ်ႉပဝ်ႈပၼ်လႆႈၼၼ်ႉ ၽူႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ႇႁႃၼႆႉ လႆႈႁပ်ႉပၢၵ်ႇဝႃႈ တေမႃးတီႈလုမ်း ၼင်ႇၶႅၼ်းႁၼ်ဝႆႉယူႇ၊ တေဢမ်ႇလႅၼ်ႈပၢႆးတိတ်ႇ၊ တေဢမ်ႇယႃႉပႅတ်ႈလၵ်းထၢၼ် ၼႆယဝ်ႉ။
- ၽူႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ႇႁႃ လူၺ်ႈၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ၸိူဝ်းဢၼ်ၼၢင်းလႃးတၢမ်ႇတႆႈ။ တၢမ်ႇၶွၵ်ႈၼိုင်ႈလႂ်ႇၶဝ်ႈၵေႃႈ မီးသုၼ်ႇၶေႃႈယွၼ်း လွင်ႈႁပ်ႉပဝ်ႈယူႇယဝ်ႉ။ သင်ဝႃႈ ၽူႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ႇႁႃၼႆႉ ပိၼ်ၵူၼ်းဢမ်ႇယူႇလီ ဢမ်ႇၶႅင်းလႅင်း၊ ပိၼ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇ၊ ပိၼ်ၼၢင်းယိင်း ၼႆၸိုင် တီႈလုမ်းတတ်းသိၼ် မီးသုၼ်ႇပၼ်လွင်ႈႁပ်ႉပဝ်ႈလႆႈ ၸိူဝ်းၶဝ်။ ႁပ်ႉပဝ်ႈပွႆႇပၼ်လူဝ်ႈၵိပ်ႉသေ ၼႂ်ႈၽူႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ႇႁႃ မႃးတေႃႇသူႈၵေႃးလိတ်ႈ တီႈလုမ်းတတ်းသိၼ်ၼႆႉ ပိၼ်လွင်ႈၶိုၼ်ႈယႂ်ႇမႂ်ႇသုင် ၼႂ်းပိူင်ယိၼ်ႇၸေးၵူၼ်းယဝ်ႉ။ (မၢင်ပွၵ်ႈ ၼၢင်းမီးၸဝ်းလၢႆး ဢၼ်လႆႈပွႆႇဝၢင်းပၼ် ၽူႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ႇႁႃ ဢၼ်ၽႅဝ်ၸွတ်ႈမႃး ၽၢႆႇၼႃႈလုမ်းတတ်းသိၼ် ဢမ်ႇမႃးလုမ်းၵေႃးလႆႈၼႆႁွၼ်ႇ။)

လႆးႁူတ်ႇထတ်းတတ်းသိၼ်– သၢမ်ပိူင်

◆ ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ၵၼ်လၢင်းလူင်းတူတ်ႈပူင်တၢမ်ႇလႆႈ တၢမ်ႇၶွၵ်ႈၶင်ၸူၵ်းလိူၼ်လူင်းတုၵ်ႈၼႆႉ ၼင်ႉဝႃႈ ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း သမ်ႇမၢၼ်ႇ (သူင်ႇလိၵ်ႈသေ ၸူႈမႄးတီႈလုမ်း)။ တၢမ်ႇၶွၵ်ႈၶင် ဢမ်လိူဝ်ၸူၵ်းလိူ ၼၼ်ႆတေ ၼင်ႉဝႃႈ ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ဝရၼ်း (ပူင်လိၵ်ႈ လွႆႉပလိၵ်ႈၶဝ် တီႉၵမ်)။

(1) ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း သမ်ႇမၢၼ်ႇ ၼၼ်ႉ လႆႈလွႆႉလႆးသမ်ႇမၢၼ်ႇသေ ႁူတ်ႇထတ်း။
(2) ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ဝရၼ်း ၼၼ်ႉ လႆႈလွႆႉလႆးဝရၼ်းသေ ႁူတ်ႇထတ်း။
(3) မၢင်ပွၵ်ႈ လႆႈလွႆႉလႆးယေႈလႆးႁုပ်ႈသေ ႁူတ်ႇလွမ်းၼင်ႇ ၽိူင်ႈမိူင်းႁုပ်ႉၼင်းဝိႉၼၼ်ႉၵေႈ မီးယူႇယဝ်ႉ။

ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း သမ်ႇမၢၼ်ႇ ၼႆႉတေ သင်ဝႃႈၽူႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ႇၼႃ ၽိဝ်မႄးတီႈလုမ်းတတ်းသိၼ်ၼႆ၊ တလူၼၼ် ၵၢၼ်ၽိတ်း ၵၼ်လႆႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ႇၼႃဝႆႉသေ ထၢမ်ဝႃႈ လွင်ႇမီးတၢင်းၽိတ်း ႁိုဝ် ၵမ်ႇမီး။ သင်ယိုၼ်ႁုပ်ႉဝႃႈ မီးတၢင်းၽိတ်း ၼႆတေ ၵမ်ႇတၢပ်ႈႁူတ်ႇထတ်း ၽူႈလၵ်းထၢၼ်ၶဝ်သေ လူင်းတူတ်ႈပၼ်တၢမ်ႇ။

....

MyJustice

Funded by:

European Union

Implemented by:

BRITISH COUNCIL

သင်ဝႃႈ ပၢၵ်ႈထိင် ၵမ်ႇမီးတၢင်းၽိတ်းၼႆတေ ၵႃးလႆႈၼင်ႉႁူတ်ႇထတ်း ၽူႈလၵ်းထၢၼ် သွင်ၽၢႆႇယဝ်ႉလၢင်ႇ လူင်းတူတ်ႈပၼ်တၢမ်ႇ။

◆ ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ဝရၼ်း ၼႆႉ လႆႈႁူတ်ႇထတ်း ၽူႈလၵ်းထၢၼ် ၽၢႆႇၽူႈၵၢဝ်ႇၼႃၶဝ် ၵွၼ်တၢင်း။ ၵမ်းပႆးဢမ် လႆႈႁူတ်ႇထတ်း ၵေႉတိူင်ႇလိူင်ႈ (ၽူႈၵၢဝ်ႇၼႃ) ၵွၼ်တၢင်း။ မၢင်ပွၵ်ႈ ႁူတ်ႇထတ်း ၽူႈလၵ်းထၢၼ် ၽၢႆႇၽူႈၵၢဝ်ႇၼႃ ၵွၼ်တၢင်းၵေႈ မီးယူႇယဝ်ႉ။ (ၼႆႉၽိူင်ႈမိူင်း ၵမ်ႇၼၢမ်းတပ်ႉဝီႉဝႈ တဢေမ်ႇလႆႈႁူတ်ႇထတ်း လိူင်ႉၼႆ။) ၽိူဝ်ႇႁူတ်ႇထတ်း ၽူႈလၵ်းထၢၼ် ၽၢႆႇၽူႈၵၢဝ်ႇၼႃယဝ်ႉသေလႄႈၼူႉ လိူင်ႈလိူင်းဝႃႈ ၵမ်ႇပူၼ်ႉပိူၼ် ၽိတ်းၽိူင်ႈၼၼ်ႉလိူဝ် လႆႈပွႆႇပၼ်ၽူႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ႇၼႃလူဝ်ႉၵိပ်ႉ (တရားရှင်လွှတ်)။ သင်လႆႈၼူႉလိူင်ႈလိူင်းဝႃႈ ပူၼ်ႉပိူၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈၼၼ်ႉလိူဝ် လႆႈၵၢဝ်ႇၼႃ လူလ်ႈတွၼ်ႈၽိူင်ႈမိူင်း ၵၼ်ၵိဝ်ႇႁွင်ႉ။ သင်ၽူႈထုၵ်ႇၵၢဝ်ႇၼႃ တုၵ်းယွၼ်းဝႃႈ ၼူႈၼင်ႉႁူတ်ႇထတ်းပၼ်ၶိုၼ်း လၵ်းထၢၼ် (recall) ၼႆလိူဝ် ၵႃးလႆႈၼင်ႉႁူတ်ႇထတ်းၶိုၼ်း။ လွမ်းလၵ်းထၢၼ် လိူင်ႈလိူင်းဝႃႈ ၵမ်ႇမီးတၢင်းၽိတ်းၼႆ တၵ်းလႆးပွႆႇပၼ်လုမ်းလုမ်း (တရားသေလွှတ်)။ လိူင်ႈလိူင်းဝႃႈ မီးတၢင်းၽိတ်းၼႆလိူဝ် လႆႈလူင်းတူတ်ႈပူင်တၢမ်ႇ။

ၵၢၼ်ၵွၼ်ႈဝွၼ်း၊ ၵၢၼ်ၶေႃမၼ်းၶိုၼ်း

◆ လုမ်းတတ်းသိၼ် ၵၼ်တၼ်ႇႁူတ်ႇထတ်း ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်းၼၼ်ႉ ၼင်ႉဝႃႈ "လုမ်းငဝ်ႈ" ၼႆယဝ်ႉ။ သင်ဝႃႈ ၵမ်ႇၼၢၼ်ႉလွႆႉ ၶေႃႈတႅပ်းတတ်း လုမ်းငဝ်ႈ ၼၼ်ႉလိူဝ် ၶိုၼ်ႈလုမ်းတတ်းသိၼ် ၵၼ်သုင်ထိင်ႈၼိုင်ႈလၼ်ႉသေ ၵွၼ်ႈဝွၼ်း ၼႂ်ႈၶိုၼ်းမၼ်းပၼ်ၼၼ်ႉၵေႈ လႆႈယူႇ။

◆ ၽၢႆႇၽူႈၵၢဝ်ႇၼႃ ၵမ်ႇၼၢၼ်ႉလွႆႉ ၶေႈပူင်ပွႆႇပၼ်လူဝ်ႉၵိပ်ႉ။ ၵမ်ႇၼၼ် တူတ်ႈတၢမ်ႇ ၵၼ်လုမ်းငဝ်ႈ တိူပ်းတတ်းလူင်းပူင်ၼၼ်ႉ။ ယွမ်းၵႄႇ ပေႇၼႆ တလေႈၵွၼ်ႈဝွၼ်း တီႈလမ်းတတ်းသိၼ် ၽၢႆႇၼိူဝ် ၵၼ်မီးသုၼ်ႇ မူၼ်ႉမႄးလႆႈ ၶေႈပူင်ၶေႈတိူပ်းတတ်းၼၼ်ႉ။ ပေႇၵိဝ်ႇႁပ်း ၶေႈပူင်ၶေႈတိူပ်းတတ်း ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်းၼၼ်ႉ ၽၢႆႇလွႆႉၵမ်ႇၼၢၼ်ႉလွႆႉၵေႈ ၼိူၼ်းၵွၼ်ႈဝွၼ်း လႆႈတေႇထိူင် လုမ်းတတ်းသိၼ်သုင်သုတ်း လၼ်ႉမိူင်းၸူမ်ႈတုမ်သေ လႆႈယူႇ။

◆ ၵၢၼ်ၵွၼ်ႈဝွၼ်း ၼိုၵ်ႉတွၼ်း– မၢင်ပွၵ်ႈၼၼ်ႉ ၵမ်ႇၼၢၼ်ႉလွႆႉ ၶေႈပူင် လုမ်းတတ်းသိၼ်သုင်သုတ်း လၼ်ႉမိူင်းၸူမ်ႈတုမ် ၼၼ်ႉၵေႈ သမ်ႉဝိႉပိၼ် လွင်ႈၼိုၵ်ႉတွၼ်းသေ ၵွၼ်ႈဝွၼ်းလႆႈထိင်ႈယူႇ။

◆ လိူၼ်းသုတ်း– ဝႈၵိုဝ်ၵေႈ ၶေႈတိူပ်းတတ်း လုမ်းတတ်းသိၼ်သုင်သုတ်း လၼ်ႉမိူင်းၸူမ်ႈတုမ်ၼၼ်ႉ ပိၼ်ၶေႈတိူပ်းတတ်း လိူၼ်းသုတ်း ၼႆယဝ်ႉ။

လွင်ႈယွၼ်ႇယွမ်းလီတေႇၵၼ် လၼ်ႈ
လွင်ႈယိုတ်းထွၼ် ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း

◆ လႆးတၢင်း ယွၼ်ႇယွမ်းလီတေႇၵၼ်ၼၼ်ႉ မီးသွင်လႆး။ ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ၵၼ်လုမ်းတတ်းသိၼ် ၵမ်ႇပၼ်ၶၢင်ႉၵေႈ ယွၼ်ႇယွမ်းလီတေႇ ၵၼ်လႆႈႁႅင်းႁဝ်း လၼ်ႈတင်း ၵၼ်လုမ်းတတ်းသိၼ် ပၼ်ၶၢင်ႉပၼ်လင်ႇ ယွၼ်ႇယွမ်းလီတေႇၵၼ်လႆႈ ၼႆယဝ်ႉ။ (တီႈၽိူင်ႈမိူင်းၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း တွၼ်ႈ 345 ၼၼ်ႉ ႁုပ်ႉၶိူင်းဝိႉဝႈ) တၢမ်တူဝ်ႉ ၵေႈလႆႈၶၢမ်ႇၼၼ်ႉလင်ႇ တင်ႇယွၼ်ႇယွမ်း ယိုတ်းထွၼ်ပၼ်လႆႈၶိူၼ်း ၼႆယဝ်ႉ။

◆ လွင်ႈယိုတ်းထွၼ်ၶိူၼ်း ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း ၵၼ်ဝႈၼႆႉလမ်း– တီႈၵၢၼ်ၽိတ်း ၵၼ်ၵမ်ႇလၢင်း ယွၼ်ႇယွမ်းလီတေႇၵၼ်ၼႆႉ ၵေႈလႆႈၶၢမ်ႇ၊ ၼွႆႈယွၼ်ႇယွမ်းလီတေႇၵၼ်ၶိူၼ်း ပေႇၼႆလိူင် တလေႈတၢင်ႇတင် တီႈလဝ်ႈၼႄႈတီႈၽိူင်ႈမိူင်း (သိူင်ႇၽိူင်ႈ/သျႉၼေ၊ လူင်ပွင်လိူင်ႈ)၊ သင်ဝႈ လဝ်ႈၼႄႈတီႈၽိူင်ႈမိူင်း ၽွမ်ႉလွႆၼ် သိုပ်ႇတၢင်ႇၼင်လႆႈ တီႈလုမ်းတတ်းသိၼ်။ တပေၼ်ယိုတ်းထွၼ်ၶိူၼ်း ၵိုဝ် ၵမ်ႇၼၼ်ၼႆႉတေ မီးတီႈလုမ်းတတ်းသိၼ် တိူပ်းတတ်း။

ပြည်ထောင်စုတရားလွှတ်တော်ချုပ်

ရှမ်းဘာသာစကား

လွင်ႈလီၸူႉလွမ်း
ၵၢၼ်ၽိတ်းၽိူင်ႈမိူင်း

www.unionsupremecourt.gov.mm